

Standardy opieki okołoporodowej – najważniejsze zmiany w przepisach

Nowe standardy opieki okołoporodowej weszły w życie od 1 w stycznia 2019 roku. To ważny dokument, który reguluje procedury związane z opieką nad ciężarną, prowadzeniem porodu fizjologicznego oraz opieką nad mamą i noworodkiem. Głównym celem zmian jest zapewnienie bezpieczeństwa oraz utrzymanie dobrego stanu zdrowia matki i dziecka. Zgodnie z nowymi standardami:

- 1. Przyszła mama może wybrać gdzie i u kogo chce prowadzić ciążę:** lekarz czy położna.
- 2. Pierwsza wizyta u wybranej osoby powinna odbyć się do 10. tygodnia ciąży.** Przyszła mama do momentu rozwiązania powinna odbyć w sumie ok. 10 wizyt (chyba że zajdzie indywidualna potrzeba częstszych konsultacji).
- 3. W ciąży obowiązkowo przeprowadza się trzy badania USG.** Pierwsze pomiędzy 11.-14. tygodniem ciąży, kolejne pomiędzy 18. – 22. tygodniem ciąży i trzecie pomiędzy 27.- 32. tygodniem ciąży. Jeśli ciąża trwa dłużej niż 40 tygodni, obowiązkowe jest przeprowadzenie kolejnego USG.
- 4. Zniesiono obowiązek hospitalizacji ciężarnych po 41. tygodniu.** Obecnie po 40. tygodniu zalecane jest częste monitorowanie stanu płodu i ciężarnej za pomocą KTG i USG, może się to jednak odbywać w warunkach ambulatoryjnych. Przyjmuje się jednak, że ciąża powinna zostać rozwiązana przed upływem 42. tygodnia.
- 5. Nowe standardy zapewniają również monitoring zdrowia psychicznego przyszłej mamy w celu zminimalizowania wystąpienia depresji poporodowej:** *Lekarz lub położna będą mieli obowiązek zaproponować badanie i ewentualnie skierować do odpowiedniego specjalisty. To bardzo*

ważny zapis, ponieważ wiele kobiet przechodzi depresję, lecz boi się o tym mówić i cierpi w milczeniu. Dzięki temu zapisowi stan emocjonalny kobiety stanie się tematem rozmowy.

6. **Duży nacisk położono na edukację przedporodową.** Pomiedzy 21. a 26. tygodniem przyszła mama powinna wybrać położną środowiskową, która będzie odpowiedzialna za przygotowanie jej do porodu oraz opiekę nad nią i dzieckiem w okresie połogu.
7. **W czasie ciąży przyszła mama powinna przygotować plan porodu** (najlepiej we współdziałale położnej środowiskowej). Dokument powinien uwzględniać potrzeby i oczekiwania ciężarnej, m.in. sposoby łagodzenia bólu, preferowane pozycje, obecność osoby towarzyszącej.
8. **Przyszła mama ma prawo wyboru miejsca porodu.**

W trakcie porodu

1. **Rodząca ma prawo do poszanowania jej godności i intymności.** Powinna otrzymać wyczerpującą informację, w tym zostać poinformowana o dostępnych metodach łagodzenia bólu (**niefarmakologicznych i farmakologicznych**). Z ciężarną powinien zostać omówiony planu porodu oraz powinna otrzymać odpowiedzi na zadane przez nią pytania.
2. **Rodząca ma prawo do obecności bliskiej osoby towarzyszącej, którą to ona ma prawo wskazać.**
3. **Rodząca będzie mogła spożywać posiłki za zgodą osoby sprawującej opiekę.**
4. **W czasie porodu rodząca ma prawo do aktywności, a także przyjmowania wygodnych dla niej pozycji.**
5. **Personel przed każdym zabiegiem medycznym jest zobligowany do zapytania rodzącej o zgodę.**

Opieka nad noworodkiem

- 1. Po narodzinach dziecka bardzo ważny jest kontakt skóra do skóry.**
Jeśli stan matki i dziecka na to pozwala, noworodek powinien zostać położony na mamie w kontakcie skóra do skóry na 2 godziny. Ocena stanu dziecka (APGAR) powinna odbyć się na brzuchu mamy. W trakcie kontaktu skóra do skóry mama powinna zostać zachęcona do zainicjowania karmienia.
- 2. Badania noworodka** – w ciągu pierwszych 12 godzin życia, dziecko powinno zostać poddane dokładnemu badaniu przez lekarza pediatrę lub neonatologa oraz otrzymać stosowne witaminy i szczepienia. W tym wykonanie badań przesiewowych w kierunku fenyloketonurii, mukowiscydozy, wrodzonej niedoczynności tarczycy, badanie słuchu oraz badanie pulsometrem.
- 3. Rodzic ma prawo być obecny przy niektórych zabiegach medycznych.**
Część z nich może odbywać się w ramionach mamy.
- 4. Upowszechnianie karmienia piersią.** W okresie noworodkowym należy zapewnić warunki prawidłowej laktacji i odżywiania noworodka przez dostarczenie matce (przez położną) wyczerpujących informacji na temat karmienia piersią. W projekcie został zatwierdzony zapis, że tylko lekarz będzie mógł zlecić podanie noworodkowi mieszanki, gdy uzna, że jest to niezbędne. By realnie wspomóc matki, szpital będzie miał obowiązek zapewnić pacjentkom dostęp do laktatora, jak i wspomóc je prezentując procedury przystawiania dziecka do piersi.
- 5. Do 48h. od wypisu ze szpitala, w domu świeżo upieczonej mamy powinna pojawić się położna środowiskowa** (ta, która została wybrana między 21-26 tygodniem ciąży). Nowe standardy przewidują minimum 4 wizyty patronażowe. Obowiązkiem położnej jest wsparcie mamy w karmieniu piersią, udzielanie wyczerpujących informacji, rozwiewanie wątpliwości oraz pomoc w pielęgnacji noworodka.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji na temat nowo wprowadzonych standardów opieki okołoporodowej zapraszamy do kontaktu z infolinią Rzecznika Praw Pacjenta – Telefoniczną Informacją Pacjenta pod numerem telefonu 800-190-590.